

GUÍA DIDÁCTICA

MACHISTA EN CORENTENA

1. INTRODUCCIÓN

O Concello de Muros elaborou este material destinado á sensibilización e información en Igualdade de Oportunidades dirixido ao alumnado da ESO.

A finalidade deste material, incluído nun programa de nove píululas formativas / obradoiros (3 por grupo de idade; primaria, ESO e bacharelato – mozos e mozas) é facilitar ao profesorado, pais, nais, titores/as e aos propios mozos e mozas unha serie de propostas didácticas que faciliten unha mellor comprensión de distintos aspectos relacionados coa igualdade de oportunidades.

Nesta píulula / obradoiro centrámonos primordialmente na necesidade de que os/as mozos/as reflexionen sobre o concepto do machismo e como se atopa profundamente arraigado na nosa sociedade dende que nacemos, a través dos estereotipos de xénero e conforme imos crecendo, mediante o conxunto de actitudes, condutas, prácticas sociais e crenzas, foméntase a superioridade do home sobre a muller.

A adolescencia é unha etapa importante na que se está desenvolvendo a propia identidade persoal e o concepto que temos da contorna e dos demais. Por iso, é esencial concienciar sobre todos estes conceptos que teñen un impacto directo sobre como nos vemos a nós mesmos/as e como nos relacionamos co ambiente que nos rodea e que, en última instancia, reflicten a desigualdade na que nos desenvolvemos día a día.

Dende un modelo psicoeducativo, ensínanse conceptos máis concretos como os micromachismos, a linguaxe ou as actitudes sexistas coa finalidade de que os/as adolescentes sexan capaces de distinguir e identificar estes conceptos non só a nivel teórico, senón práctico, fomentando o cambio a través da vida cotiá de cada un/unha deles/elas.

2. DESTINATARIOS/AS

O obradoiro está dirixido ao alumnado da ESO (12 –16 anos), aínda que pola temática é posíbel que requira un acompañamento /adaptación no caso de 1º e 2º.

3. OBXECTIVOS

- Ensinar o concepto de machismo.
- Reflexionar sobre a influencia que exerce a nivel individual e colectivo.
- Explicar os estereotipos de xénero e a súa relación co machismo.
- Fomentar o cambio a través do coñecemento teórico e práctico de determinados conceptos máis específicos.
- Coñecer os micromachismos e como sutilmente están presentes no día a día de todos e todas.
- Tomar conciencia da linguaxe sexista propoñendo unha linguaxe inclusiva alternativa.
- Diferenciar actitudes sexistas que temos normalizadas e interiorizadas.
- Potenciar a transformación da nosa sociedade, a través do cambio individual que cada un pode realizar modificando as actitudes, crenzas, linguaxe... que utilizamos na vida cotiá.

4. CONTIDOS

- Que é o machismo?
- Estereotipos de xénero
- Os micromachismos
- Linguaxe sexista
- Actitudes sexistas

5. METODOLOXÍA

Inclúense 4 tipos de materiais neste obradoiro:

- Unha guía didáctica

- Presentación de contidos en PDF
- Vídeos
- Cuestionarios interactivos
- Material para publicacións nas redes sociais

A secuencia de actividades desta guía obedece a unha orde lóxica da temática tratada; non obstante, pódense adaptar as actividades segundo os intereses e necesidades.

O contido pode ser autoadministrado polos mozos e mozas polo que, aínda que é interesante que se comece pola presentación en PDF, poden acceder aos mesmos de maneira non secuencial, velos todos ou só en parte.

Se se concibe como unha actividade a realizar en familia, consideramos interesante seguir o guión da presentación (aínda que non é preciso empregar o documento xa que se pode facer de forma oral ou mediante vídeos seleccionados).

En grupos / aulas (o ideal 10-15 participantes) o profesorado e o/a monitor/a debe favorecer o debate en grupo e partir das experiencias propias dos mozos e mozas, seguindo a través da aprendizaxe cooperativa, a actividade e a simulación de situacións interpersoais, empregando diferentes agrupamentos.

O/a profesor/a pode moderar as sesións, facilitar exemplos para familiarizar ao alumnado coas actividades, orientar na procura de solucións, modelar, actuar como guía, etc.

6. PLANIFICACIÓN

O contido, vídeos e actividades pódense ver de forma persoal nun tempo máximo de 20'. De realizarse en familia / grupo / aula, a duración pódese adaptar perfectamente a unha sesión de 55' aínda que dependerá da profundidade que se queira dar e do nivel de interacción dos e das participantes, podendo ser necesarias dúas sesións.

7. ACTIVIDADES ADICIONAIS

Para realizar en grupo e como complemento da actividade principal propoñe:

- Dinámica para realizar en grupos: visualizar o vídeo da presentación sobre os micromachismos, dividir o grupo en pequenos grupos e expor preguntas que xeren debates e poidan discutir nunha posta en común.
- Dinámica para realizar en grupos: pídeselles aos/as adolescentes que vaian saíndo ao taboleiro e escriban palabras que crean que reflicten unha linguaxe sexista. O/a dinamizador/a pode poñer o exemplo do uso de animais en masculino e en feminino. Posteriormente, debaterase sobre o que apuntaron e proporase a realización dun dicionario de linguaxe inclusiva.
- Dinámica para realizar en grupos: expóñense as situacións da presentación, e pódese engadir algunha máis, para que eles e elas identifiquen se se trata ou non de actitudes sexistas. Pode proporse como un concurso, no que se divide os/as participantes en dous grupos e gaña quen teña máis respostas correctas. Remátase cun pequeno debate sobre como poderían modificar este tipo de escenas para que non fosen sexistas.

8. COMO AVALIALO

Nos contidos incluíronse cuestionarios para ser autoadministrados, en grupo pódese avaliar segundo o nivel de participación e a comprensión dos contidos.

9. AMPLIAR INFORMACIÓN

Hai múltiples fontes e referencias, pero recomendamos:

- Plataforma Andaluza de Apoyo al Lobby Europeo de Mujeres (2018). *El Machismo que no te pega. Guía didáctica para detectar, sensibilizar y prevenir la violencia contra las mujeres a través de los micromachismos*. Córdoba. Recuperado de <http://mujereslobby.org/wp-content/uploads/2018/05/Guia-didactica.pdf>
- Luisa María Paz (2019). *Guía para una comunicación no sexista*. Recuperado de <https://www.fundacionctic.org/sites/default/files/inline-files/Guia-basica-para-una-comunicacion-no-sexista-CTIC.pdf>